Lidköpings kommun

Gång-, cykel- och trafiksäkerhetsprogram

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2026-09-28
Dokumentsansvarig:	Områdeschef Strategisk planering, Sektor samhälle
Ansvarig för revidering:	Områdeschef Strategisk planering, Sektor samhälle
Gäller till:	Tills vidare

Innehåll

Inledning 4
Programmets syfte och nytta 4
Insatsområden 5
1. Ett tryggt och säkert gång- och cykelvägnät 6
God standard på belysning 6
God och säker framkomlighet 6
Trafiksäkra passager 7
Separering av trafikslag 8
2. Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät 9
Ett tätt och sammanhängande cykelvägnät utan saknade länkar och avbrott 9
Binda samman landsbygd och stadens ytterkanter med centrum 9
3. Hög standard på gång- och cykelvägar året runt 11
Prioritera drift och underhåll av cykelvägar och cykelfält 11
Vid vägarbete ska cykelvägar ledas om på ett gent och framkomligt sätt 12
4. God service och hänsyn till trafikanters olika behov under resan 13
God vägvisning längs gång- och cykelvägnätet och en uppdaterad cykelkarta 13
Cykelparkeringar ska lokaliseras nära målpunkter, vara attraktiva, trygga och säkra. 13
5. En stark cykelkultur – Öka andelen hållbara resor i kommunen 15
Hållbart och multimodalt resande 15
Mobility management i samhällsplaneringen 15
Använda målgruppsanpassad information och kampanjer för att öka mängden hållbara resor 16
Genomförande och uppföljning 18
Bilagor 19

Inledning

Lidköping ska vara en öppen, trygg och hållbar plats där alla är välkomna. Med kvalitet, miljö, ekonomi och säkerhet i fokus arbetar kommunen långsiktigt för en hållbar samhällsutveckling och en sund tillväxt.

Detta Gång-, cykel- och trafiksäkerhetsprogram konkretiserar kommunens vision och övergripande strategier genom att omsätta dem i insatsområden och åtgärder som är nödvändiga för att nå målen inom mobilitet och trafiksäkerhet. Programmet beskriver identifierade åtgärder för att öka andelen hållbara transporter till fots och med cykel samt hur trafiksäkerheten kan förbättras för alla trafikanter.

Programmet ska fungera som en gemensam grund för alla kommunens verksamheter i det fortsatta arbetet med gång-, cykel- och trafiksäkerhetsfrågor. Detta förutsätter en bred samsyn och ett samlat arbetssätt för att åtgärderna ska få önskad effekt och bidra till en trygg, tillgänglig och hållbar trafikmiljö.

Nollvisionen är styrande för kommunens trafiksäkerhetsarbete och delmålen för det kommunala vägnätet under perioden 2020 – 2030 används som styrande mål i Lidköpings kommun.

Programmets syfte och nytta

- Skapa ett konkret och tydligt ramverk kring arbetet med gång-, cykel- och trafiksäkerhetsfrågor i kommunen.
- Skapa en bred och väl förankrad samsyn inom kommunen kring behovet och prioriteringar av åtgärder samt beakta dessa i strategisk plan och budget.

En samhällsekonomisk nytta uppstår om fler väljer att gå eller cykla i stället för att ta bilen. Det leder till en bättre folkhälsa, miljö samt en attraktivare stadsmiljö. Genom att arbetet med dessa frågor förankras på ett brett sätt i kommunen ökar dessutom möjligheterna för effektiviseringar gällande arbetssätt, prioriteringar och investeringar.

Insatsområden

Programmet delas in i fem insatsområden. För varje insatsområde finns delområden listade med specifika åtgärder.

Insatsområde 1: Ett tryggt och säkert gång- och cykelvägnät.

Insatsområde 2: Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät.

Insatsområde 3: Hög standard på gång- och cykelvägnätet året runt.

Insatsområde 4: God service och hänsyn till trafikanters olika behov under resan.

Insatsområde 5: En stark cykelkultur - Öka andelen hållbara resor i kommunen.

Internt samarbete: När flera verksamheter ansvarar för samma åtgärd ska arbetet genomföras gemensamt, särskilt i tidiga skeden när en åtgärd kan tänkas påverka annan verksamhet eller planering, till exempel åtgärder i gator och underhåll på ledningsnät.

1. Ett tryggt och säkert gång- och cykelvägnät

Delområden

- God standard på belysning.
- God och säker framkomlighet.
- Trafiksäkra passager.
- Separering av trafikslag.

God standard på belysning

Belysningen av gång- och cykelvägar är viktig både för trafiksäkerheten och trafikantens upplevda trygghet. För att undvika känslan av utsatthet ska belysningen inte bara fokusera på gång- och cykelvägen utan hänsyn ska även tas för att området intill känns tryggt. Särskilt viktigt är det att belysningen är god vid passager, till exempel övergångsställen. Hänsyn ska tas till åldersgrupper som vistas längs olika stråk.

Belysning är också en del av stadens karaktär, det är därför viktigt att det inte bara ses som en underhållsfråga utan är en del av helheten när det görs förändring av belysning eller ny belysning anläggs.

Ur ett energiperspektiv är det också viktigt att belysningen är energieffektiv. Det ska finnas sätt att bedöma belysning utifrån ovanstående hänsynstagande.

Åtgärd	Ansvar
Inventera belysning längs gång- och cykelvägar i samband med ordinarie drift, underhåll eller projektplanering. Vid ny- eller ombyggnation ska VGU vara styrande för utformning	Sektor service
Åtgärda belysningsproblem efter prioritering. Huvudstråk får högst prioritet, därefter stråk eller platser som är, eller leder till, särskilda målpunkter.	Sektor service

God och säker framkomlighet

Fotgängare och cyklister har olika behov och förutsättningar. Dessa kan också ändras under en resa. En förälder kan cykla i lugn takt med sitt barn till förskolan för att sedan fortsätta i snabbare takt till sitt arbete. Hur ofta man cyklar, vad man har för målpunkter och hastigheten skiljer sig från person till person.

Barn och ungdomars trygghet, trafiksäkerhet och framkomlighet ska prioriteras i områden och stråk som de ofta använder, till exempel vid skolor och fritidsaktiviteter.

Hänsyn ska tas till funktionsnedsattas möjligheter att transportera sig inom staden. Till exempel ska kanter vid passager minimeras för att undvika fallolyckor för funktionsnedsatta. Ett annat exempel är synskadades orienteringsförmåga som kräver kontrasterande kanter. Platser som kan åtgärdas utan någon utredning eller detaljprojektering, till exempel sänka ner en kantsten, benämns som enkelt avhjälpta hinder.

Åtgärd	Ansvar
Åtgärda enkelt avhjälpta hinder, utifrån tillgänglighetskrav, vid underhåll eller andra planerade åtgärder.	Sektor service Sektor samhälle
Kontinuerligt underhåll för att bibehålla framkomlighet och tillgänglighet för funktionsnedsatta.	Sektor service
Vid nybyggnation av skola och förskola ska en säker och hållbar trafiksituation skapas.	Sektor service Sektor samhälle
Kartlägga och analysera behov av åtgärder utifrån barn och ungas resor till och från skola och fritidsaktiviteter.	Sektor samhälle Sektor bildning

Trafiksäkra passager

Passager innebär konfliktpunkter mellan olika trafikslag om de sker i samma plan. Passager av större vägar som trafikeras av många oskyddade trafikanter bör vara planskilda. Övriga passager kan vara övergångsställe, cykelpassage, cykelöverfart eller helt enkelt en plats som gjorts framkomlig, genom till exempel nedsänkta kantstenar, men inte har någon särskild trafikreglering. Passagerna ger därför olika hög prioritet på framkomlighet och trafiksäkerhet för oskyddade, utifrån bedömt behov.

För att en passage ska vara så säker som möjligt ska den hastighetssäkras till 30 km/h. Detta sker oftast genom upphöjningar. Däremot ska även hänsyn tas till fordons framkomlighet, till exempel är alla upphöjningar inte lämpliga längs busslinjer. Även risk för vibrationer i omkringliggande fastigheter ska beaktas. Detta gör att det blir en komplex fråga att utforma säkra passager där det inte finns några generella svar utan varje passage bedöms utifrån trafiksituation.

Vid cykelöverfart har fordonstrafiken väjningsplikt och det är krav att överfarten hastighetssäkras till 30 km/h. Detta innebär att cyklistens framkomlighet prioriteras.

Åtgärd	Ansvar
Utvärdera trafiksäkerheten vid passager och prioritera åtgärder.	Sektor samhälle
Testa nya lösningar på hastighetsdämpande åtgärder.	Sektor samhälle Sektor service
Utreda behovet av cykelöverfarter.	Sektor samhälle

Separering av trafikslag

Genom separering av trafikslag kan antalet kollisionsolyckor mellan fotgängare, cyklister och bilister minimeras. Separering kan ske mellan oskyddade trafikanter och motorfordon, det kan också vara mellan cyklister och fotgängare. Separering kräver generellt större yta, vilket kan innebära högre anläggnings- och driftkostnader. Längs vissa vägar kan det accepteras att cyklister och bilister samsas om samma utrymme men blir antalet cyklister och bilister tillräckligt högt eller om hastighetsbegränsningen är högre än 40 km/h ska separering ske.

Åtgärd	Ansvar
Föreslå och prioritera utbyggnad av nya cykelvägar där man idag cyklar i blandtrafik.	Sektor samhälle
Utreda behov och konsekvenser av att införa riktningsseparerade gång- och cykelvägar.	Sektor samhälle Sektor service

2. Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät

Delområden

- Ett tätt och sammanhängande gång- och cykelvägnät utan saknade länkar och avbrott.
- Binda samman landsbygd och stadens ytterkanter med centrum.

Ett tätt och sammanhängande cykelvägnät utan saknade länkar och avbrott

Cykelnätet ska vara gent och sammanhängande. Det ska vara enkelt att ta sig från alla områden till alla områden, vilket ställer stora krav på sammankoppling mellan områden. När det gäller cykelvägnätets utformning är det viktigt att ta hänsyn till olika målpunkter och även vilka som kan tänkas nyttja dem, såsom vårdinrättningar, skolor och friluftsområden. I TRAST (Trafik för en attraktiv stad) anges mått för god täthet i cykelvägnätet. Inom 3 km från stadskärnan anses 250 m avstånd mellan cykelvägar och 500 m avstånd inom 5 km från centrum ge god täthet.

Idag finns det fyra huvudstråk som sträcker sig in från ytterområden mot stadens centrum. Stråken är prioriterade för drift och underhåll. Det finns vissa brister i vilka områden som idag är kopplade till stråken, till exempel ligger Lidåker och Margretelund utanför stråken. Möjligheter finns att ta sig mellan befintliga stråk men det finns saknade länkar som skulle göra kopplingarna genare.

Åtgärd	Ansvar
Identifiera och prioritera saknade länkar.	Sektor samhälle
Översyn av och förslag på utökad stråkstruktur.	Sektor samhälle Sektor service

Binda samman landsbygd och stadens ytterkanter med centrum

En tredjedel av kommunens medborgare bor utanför centralorten. Många kransorter saknar idag cykelväg till Lidköping och mellan orterna. Antalet elcyklar ökar i samhället vilket gör att behov av bättre cykelförbindelser på landsbygden ökar.

Gång- och cykelvägar på landsbygd är också uppskattade som promenad- och rekreationsstråk samt att de främjar turism.

Åtgärd	Ansvar
Identifiera och prioritera stråk efter behov som kan knyta ihop kransorter med centralorten.	Sektor samhälle
Arbeta med Västra Götalandsregionen och Trafikverket för att bygga ut sammanhängande lösningar för cykling på landsbygd.	Sektor samhälle

3. Hög standard på gång- och cykelvägar året runt

Delområden

- Prioritera drift och underhåll av cykelvägar och cykelfält.
- Vid vägarbete ska cykelvägar ledas om på ett gent och framkomligt sätt.

Prioritera drift och underhåll av cykelvägar och cykelfält

Gång- och cykelvägar ska hålla en god standard och underhåll av beläggning är viktigt för att undvika skador samt erbjuda en god framkomlighet och komfort.

Gång- och cykelvägar är prioriterade i snöröjningen och huvudstråken ska röjas före bilvägar. På våren när snön har smält är överblivet grus från vintern ett problem som orsakar fallolyckor. Gruset ska tas om hand skyndsamt.

Målning av cykelfält och övergångsställen är viktiga att ständigt upprätthålla då de inte bara anvisar hur trafikanter ska röra sig utan också är reglerande, det vill säga särskilda trafikregler gäller vid dessa vägmarkeringar.

Vägmärken ska också hållas i gott skick och synliga, även vintertid, och olika passager ska märkas upp på ett konsekvent sätt så att en trafikant vet vad som gäller vid alla passager.

Åtgärd	Ansvar
Inventera cykelvägnätet och identifiera och prioritera underhållsbehov.	Sektor service
Prioritera vinterväghållning för cykelvägarna där huvudcykelstråken har högsta prioritet och övrigt cykelvägnät har minst samma nivå som intilliggande gator.	Sektor service
Testa nya alternativ av snöröjning/halkbekämpning.	Sektor service
Underhålla vägmarkeringar och vägmärken.	Sektor service

Vid vägarbete ska cykelvägar ledas om på ett gent och framkomligt sätt

Vid vägarbete ska särskild hänsyn tas till att fotgängare och cyklister kan ta sig förbi på ett gent och säkert sätt. Vid syn av utfört arbete ska det säkerställas att gång- och cykelbana och tillgänglighetsanpassningar återställts.

Åtgärd	Ansvar
Vid framtagande och granskning av trafikanordningsplan beakta fotgängares och cyklisters framkomlighet och säkerhet.	Sektor service
Efterkontroll av återställningsarbeten för att säkerställa att gång- och cykelvägar och eventuella tillgänglighetsanpassningar återställs.	Sektor service

4. God service och hänsyn till trafikanters olika behov under resan

Delområden

- God vägvisning längs gång- och cykelvägnätet.
- Cykelparkeringar ska lokaliseras nära målpunkter, vara attraktiva, trygga och säkra.

God vägvisning längs gång- och cykelvägnätet och en uppdaterad cykelkarta

Kommunen har tagit fram en cykelkarta som visar cykelstråk, GC-banor, cykelpumpar, mål- och servicepunkter. Cykelkartan behöver löpande hållas uppdaterad i takt med att infrastrukturen byggs ut och finnas tillgänglig via websida och andra tryckt media.

Åtgärd	Ansvar
Årlig uppdatering av cykelkarta.	Sektor samhälle
Utreda behov av förbättrad vägvisning.	Sektor samhälle, Destinationsbolaget Läckö Kinnekulle

Cykelparkeringar ska lokaliseras nära målpunkter, vara attraktiva, trygga och säkra.

Cykelställ som byts ut eller installeras ska vara av typen att ramen kan låsas fast i syfte att höja attraktiviteten för att välja cykeln som färdmedel. Belysning vid cykelparkeringar ska också utformas på ett sätt att det ökar tryggheten. Vid arbetsplatser kan större cykelparkeringar anläggas för att uppmuntra cykelresor medan cykelparkeringar i centrumläge (besöksparkeringar) bör vara mindre och mer utspridda. Olika typer av cyklar, som lastcyklar, börjar öka vilket man måste ta hänsyn till när parkeringar utformas.

Åtgärd	Ansvar
Utforma en plan och ta fram förslag på hur attraktiva cykelparkeringar är utformade i Lidköping.	Sektor samhälle Sektor service
Identifiera behov av och saknade cykelparkeringar vid hållplatser och pendlarparkeringar.	Sektor samhälle

Identifiera lämpliga platser för och bygg ut infrastruktur för cykelservicestationer och cykelpumpar.	Sektor samhälle
Förbättra cykelparkeringar vid kommunala arbetsplatser/skolor/anläggningar.	Sektor service
Utreda behov och lokalisering av ytterligare cykelgarage i staden.	Sektor Samhälle

5. En stark cykelkultur – Öka andelen hållbara resor i kommunen

Delområden

- Hållbart resande och intermodalitet.
- Mobility management i samhällsplaneringen.
- Använda målgruppsanpassad information/aktiviteter för att öka andelen hållbara resor.
- Främjad cykelturism.

Hållbart och multimodalt resande

En kombination av olika trafikslag bör uppmuntras då avstånden är för långa för att cykla eller gå hela sträckan eller där sträckan kräver ett nyttjande av flera olika trafikslag.

Innovativa och digitala tjänster kan framöver utvecklas på flexibla sätt med exempelvis tillgång även till förmånscyklar, elsparkcyklar, elbil- och cykelpool eller Sista-milen bilen.

Åtgärd	Ansvar
Utveckla digitala tjänster eller motsvarande tillsammans med berörda aktörer för att underlätta användandet av olika trafikslag med hänsyn till hela reskedjan.	Sektor samhälle
Främja samåkningslösningar som minskar behovet av egen bil i samverkan med ex. hembygds/intresseföreningar.	Sektor samhälle

Mobility management i samhällsplaneringen

För att främja en hållbar livsmiljö och öka tillgängligheten ska kommunen arbeta aktivt med att utveckla framtidens infrastruktur och mobilitet. Genom att prioritera trafiksäkra skolvägar och utforska innovativa mobilitetslösningar kan förutsättningar för minskat bilberoende och en tryggare närmiljö för alla invånare.

Gemensamhetslösningar som exempelvis bil- och cykelpooler för att fler ska uppmuntras att resa mera hållbart bör övervägas tidigt i planprocessen i nära samråd med byggherrar och bostadsbolagen.

Åtgärd	Ansvar
Utveckla trafiksäkra lösningar vid skolorna som uppmuntrar elever att gå eller cykla till skolan i högre utsträckning.	Sektor samhälle Sektor service
Testa mobilitetslösningar med externa aktörer som kan ge minskat minimikrav på bilparkering enligt parkeringsnorm.	Sektor samhälle

Använda målgruppsanpassad information och kampanjer för att öka mängden hållbara resor

Kommunens arbete med gång-, cykel- och trafiksäkerhetsfrågor ska ha ett tydligt målgruppsperspektiv i syfte att öka mängden hållbara transporter.

Åtgärd	Ansvar
Årligen driva påverkansprojekt i syfte att uppmuntra elever i grundskolan att cykla och gå till skolan	Sektor samhälle
Delta och bidra i årliga påverkansprojekt som syftar till att uppmuntra elever i grundskolan att cykla och gå till skolan. Bidra till informationsspridning kring projektet till personal, elever och föräldrar via befintliga informationskanaler.	Sektor bildning
Påverkansprojekt inriktade mot externa arbetsgivare och deras anställda.	Sektor samhälle
Ta fram en kommunövergripande “grön resplan” som ersätter befintlig resepolicy i syfte att uppmuntra anställda inom Lidköpings kommun att resa hållbart i högre utsträckning.	Kommunlednings-kontoret
Uppmuntra allmänheten att i högre utsträckning transportera sig hållbart till fots, med cykel och med kollektivtrafiken.	Sektor samhälle

Främja cykelturism

Kommunen ska förbli aktiv i att uppdatera skyltning och vägvisningar i kommunen. För att uppmuntra fler att turista med cykel och till fots ska kommunen hålla sig i framkant gällande projekt som syftar till att uppmuntra hållbara transporter i kommunen och på orter med sämre tillgång till allmänna kommunikationer eller bra cykelvägar.

Åtgärd	Ansvar
Hålla skyltning och information om turistcykelvägar aktuella och uppdaterade i samverkan med andra aktörer.	Sektor bildning Sektor service Sektor samhälle
Driva projekt som syftar till att främja hållbara resor och transporter för turister.	Destination Läckö-Kinnekulle
Utveckla system för att ge förutsättningar för externa aktörer för uthyrning av cyklar/elsparkcyklar via stationer i Lidköpings kommun.	Sektor samhälle

Genomförande och uppföljning

Programmet ska följas upp och revideras vart femte år. För detta ansvarar Sektor samhälle. Utförda åtgärder redovisas årligen i verksamheters årsredovisning.

Bilagor

Kunskapsunderlag till Gång-, cykel- och trafiksäkerhetsprogram